

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1839/2024
05.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Васић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Електропривреда Србије“ Београд, чији је пуномоћник Сабахудин Тахировић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 668/22 од 25.03.2022. године, у седници одржаној 05.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 668/22 од 25.03.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 512/20 од 28.10.2021. године, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе као у поднеску тужиоца од 12.02.2021. године. Ставом другим - петнаест изреке, утврђено је да су ништави уговори о обављању привремених и повремених послова и то: уговор број IX 00-E09.1141327/9 од 03.02.2016. године, уговор број IX 000-E09.11210071/5 од 01.06.2016. године, уговор број IX 000-E09111392311/4 од 30.09.2016. године, уговор број E.09.11-551474/1 од 26.12.2016. године, уговор број IX 000-E0911163406/1 од 28.03.2017. године, уговор број E 091-324919/1 од 30.06.2017. године, уговор број IX 000-E09111590631/1 од 23.11.2017. године, уговор број 1.0.0.010-E091-224525/1 од 11.05.2018. године, уговор број E0911-398708/1 од 14.08.2018. године, уговор број E0911-5997291/1 од 29.11.2018. године, уговор број E0911-109643/11 од 26.02.2019. године, уговор број IX 000E0911 бр. 299711/1 од 29.05.2019. године, уговор број E0911474724/1 од 29.08.2019. године, уговор број E0911-61580/1 од 30.01.2020. године. Ставом шеснаестим изреке, утврђено је да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код туженог ради обављања посла ... за одржавање ... почев од ...2016. године што је тужени дужан да призна и трпи. Ставом седамнаестим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 590.750,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 668/22 од 25.03.2022. године, ставом првим изреке, потврђена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 512/20 од 28.10.2021. године у ставу првом, другом, трећем, четвртном, петом, шестом, седмом, осмом, деветом, десетом, једанаестом, дванаестом, тринаестом, четрнаестом и петнаестом изреке, а жалба туженог одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 512/20 од 28.10.2021. године у ставу шеснаестом и седамнаестом изреке и тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. тачка 3. ЗПП, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Тужени је доставио одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињених пред другостепеним судом. Погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање није основ за изјављивање ревизије.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у периоду од 01.02.2016. до 21.03.2020. године, на основу 16 закључених уговора о обављању привремених и повремених послова код туженог, непрекидно обављао истоврсне послове „... за одржавање ...“ који су систематизовани Правилником о систематизацији радних места, важећим у спорном периоду. Наведени уговори су закључени за обављање послова који не представљају привремене и повремене послове приликом обављања свих тих послова по назначеним уговорима тужилац није имао прекида у раду. Послове је обављао континуирано.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је полазећи од одредбе члана 197. Закона о раду закључио да су оспорени уговори ништави јер су противни принудним прописима у смислу одредбе члана 103. ЗОО. Предметни уговори су од стране туженог представљани као радни однос ван стандардног радног односа али како исти нису представљали привремене и повремене послове и постоји континуитет у раду, то је суд закључио да су исти ништави.

У погледу захтева за преображај радног односа са одређеног радног времена на неодређено радно време првостепени суд је полазећи од одредбе члана 37. Закона о раду утврдио да је радни однос тужиоца који је код туженог трајао у континуитету дуже од 24 месеца, да није било прекида од 30 дана нити најмање пет радних дана, па је закључио да је тужилац радни однос засновао на неодређено време сходно цитираној одредби члана 37. ст. 2, 3. и 6. Закона о раду.

Другостепени суд је прихватио правну аргументацију првостепеног суда везано за утврђење ништавости закључених уговора о раду, налазећи да ако је тужилац радио исте послове по свим закљученим уговорима да у конкретном случају то има сматрати као једним уговором. Прихватио је и образложење првостепеног суда да се у овом случају не ради о истоврсним пословима код истог послодавца јер је закон био злоупотребљаван. Суштину оваког уговора треба посматрати кроз правну природу уговора јер његову суштину не опредељује назив већ суштина правног односа који је њиме заснован. Тужилац је за спорни период обављао истоврсне послове што указује на постојање сталне потребе код послодавца за радником који обављао такве послове а то потврђује сама чињеница да су у питању и послови који су по правилнику туженог били систематизовани. У том делу је потврдио првостепену пресуду. Међутим, везано за део тужбеног захтева тужиоца за преображај радног односа са одређеног на неодређено време, другостепени суд није прихватио правну аргументацију првостепеног суда, налазећи да је на правилно утврђено чињенично стање првостепени суд у том делу погрешно применио материјално право. Закључио је да првостепени суд није имао у виду одредбе Закона о буџетском систему. Тужени је корисник јавних средстава, Закон о буџетском систему је забранио попуњавање слободних односно упражњених радних места. Одредбе тог закона представљају *lex specialis* у односу на Закон о раду, а што произлази из одредбе члана 105. Закона о буџетском систему. Попуњавање слободних радних места и заснивање уговора о раду са новим лицима могло се предузети само уз сагласност овлашћеног тела Владе и уз претходно прибављено мишљење министарства. Како је одредбом члана 105. Закона о буџетском систему прописано да ако су одредбе других закона односно прописа у супротности са овим законом примењују се одредбе овог закона. Произлази да су одредбе Закона о буџетском систему *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду, да у конкретном случају није било услова за преображај радног односа тужиоца са одређеног на одређено време па је преиначио првостепену пресуду у том делу и одбио тужбени захтев тужиоца (став шеснаести и седамнаести изреке).

По оцени Врховног суда, другостепени суд је на утврђено чињенично стање правилно применио материјално право у преиначујућем делу пресуде.

Наиме, одредбом члана 37. Закона о раду, прописано у којим случајевима рад на одређено време може прерасти у рад на неодређено време. Међутим, Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, број 108/13) прописано је да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са другим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31.12.2015. године (члан 27е став 34), а каснијим изменама те одредбе забрана је продужавана до истека сваке следеће календарске године. Изузетно од ове забране радни однос са новим лицима могао се заснивати уз сагласност Владе на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа уз претходно прибављено мишљење министарства (члан 27е став 35). Одредбом члана 105. Закона о буџетском систему прописано је да ако су одредбе других закона односно прописа у супротности са тим законом, примењују се одредбе тог закона. Стога је другостепени суд правилно поступио када је применио назначене одредбе и преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца као неоснован.

Наводима из ревизије не доводи се у сумњу правилност побијане одлуке. Неприхватљиво је становиште изнето у ревизији да се оваквим тумачењем Закона о буџетском систему нарушава одредба члана 60. Устава Републике Србије, а ово из

разлога што одредбе Устава регулишу начела и представљају опште норме чија се примена даље разрађује посебним законским прописима. Одређеним законским прописима могу бити суспендоване одређене одредбе других законских прописа, а који припадају законима истог ранга у погледу важности, што је и овде случај јер Закон о буџетском систему у паралели са Законом о раду представља закон општег карактера, али с обзиром да Закон о буџетском систему садржи посебну норму као *lex specialis*, то је иста морала бити примењена под условима којима је прописано.

Сходно изнетом, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

Суд није досудио туженом трошкове везано за одговор на ревизију и таксе, имајући у виду чињеницу да одговор на ревизију није обавезан (члан 154. ЗПП).

**Председник већа - судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић